

СУЧАСНІ ВИКЛИКИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Вараксіна О. В.

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту імені І. А. Маркіної
Полтавський державний аграрний університет
м. Полтава, Україна*

Питання академічної доброчесності для освітньої спільноти уже не є чимось новим та незвіданим, на сьогодні існує ціла низка нормативних документів, методичних рекомендацій, наукових праць, які розглядають та регулюють академічну доброчесність в освітньому просторі, адже академічна доброчесність слугує надійним фундаментом системи забезпечення якості освіти конкретного освітнього закладу, формує його конкурентоспроможність на ринку освітніх послуг. Ще можна навести багато позитивних моментів дотримання принципів академічної доброчесності усіма учасниками освітнього процесу, немає сумніву, що це є потужним інструментом для забезпечення якісної української освіти на науки, повернення довіри, в першу чергу, населення країни до вітчизняних інституцій. Проте, сьогодні перед усім українським суспільством постали нові виклики, які в першу чергу, пов'язані з інтенсивним розвитком цифрових технологій: змішаний навчальний процес, стрімкий розвиток віддаленої роботи, автоматизація освітніх послуг, наявність величезного обсягу сумнівної та фальсифікованої інформації, плагіат та недотримання авторських прав, відповідно проблематика академічної доброчесності набуває «нового окрасу». Це не тільки плагіат, на прояви якого ми активно і гостро реагуємо і на законодавчому рівні, і на академічному, академічна доброчесність, на наш погляд, має будуватися на етиці та сміливості, чи то пак, сміливій етиці писати, продуктувати, комунікувати, впроваджувати, допомагати, створювати, а головне не боятися припуститися помилки. Страх найбільший ворог академічної доброчесності, адже нас не навчали як бути доброчесним, крім того, деякі аспекти доброчесності сприймаються доволі суб'єктивно, і як би це недолуго чи примітивно не звучало, нам необхідна толерантність до наших помилок, дециця розуміння, і нам потрібна сміливість нести відповідальність за порушення принципів академічної доброчесності, коли ми перестанемо відчувати страх за

наслідки, ми станемо більш добросчесними, а відтак і все українське суспільство.

Слід відмітити, що активний розвиток цифрових технологій суттєво вплинув на сферу обігу інформації та на доступ до навчальних матеріалів, тому превентивні заходи щодо попередження академічної нечесності повинні займати провідне місце у галузі освіти [1].

У просторі академічної добросчесності штучний інтелект присутній вже декілька років, проте поява такого сервісу як ChatGPT від OpenAI стала синонімом прояву академічної недобросчесності здобувачів освіти. Чат-бот на основі штучного інтелекту є нейромережею, яка спеціально розроблена і є персональним помічником людини [2].

Генеральний директор OpenAI Сем Альтман 16 травня закликав Конгрес США до регулювання штучного інтелекту та зауважив «Ми, технологічна індустрія, завдаємо суттєвої шкоди світу. Це може проявлятися дуже по-різному, але якщо ШІ піде неправильним шляхом, це буде дуже неправильний шлях. Ми хочемо співпрацювати з урядом і запобігти цьому» [3].

Отже, зважаючи на зростання ролі штучного інтелекту, який створює нові можливості, але одночасно ставить великі етичні виклики, питання академічної добросчесності потребує постійного обговорення і розширення нормативних рамок, які будуть враховувати толерантність, сміливість та розлогу етичність.

Список посилань

1. Ульянова Г. О., Бааджи Н. П. Академічна добросчесність як основа академічного успіху. Правова позиція. 2022. № 4(37). С. 98–103.

2. Sullivan M., Kelly A., McLaughlan P. ChatGPT in higher education: Considerations for academic integrity and student learning. Journal of Applied Learning and Teaching. 2023. Vol. 6, No. 1. DOI: <https://doi.org/10.37074/jalt.2023.6.1.17>

3. Спесивцева О. Регулювання штучного інтелекту: досвід США URL: <https://cedem.org.ua/analytics/shtuchnyi-intelekt-usa/> (дата звернення: 15.10.2023).